

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:
Președinte – Nicolae Gordilă,
Judecători – Liliana Catan, Elena Covalenco, Iurie Diaconu și Ion Guzun

juducând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, avocatul părților vătămate, Radu Dumneanu, inculpatul și avocatul său, Natalia Lepilov, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Strășeni din 09 ianuarie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui

Corcodel Ion Xxxxx, a.n. xx.xx.xxxx,
originar din Xxxxx, domiciliat în Xxxxx,

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 27.07.2016-09.01.2017;

instanța de apel: 31.01.2017-05.10.2017;

instanța de recurs: 05.12.2017-30.01.2018;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni din 09 ianuarie 2017, Corcodel Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 5 (cinci) ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

În baza art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicată inculpatului pe termen de probă de 3 (trei) ani.

Acțiunea civilă înaintată de părțile civile Catana Gheorghe și Catana Nadejda ce ține de încasarea prejudiciului material și cheltuielile de judecată s-a admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Acțiunea civilă înaintată de părțile civile Catana Gheorghe și Catana Nadejda ce ține de încasarea prejudiciului moral s-a admis parțial, și s-a încasat din contul inculpatului în beneficiul lui Catana Gheorghe suma de 5 000 (cinci mii) lei și în beneficiul lui Catana Nadejda suma de 30 000 (treizeci mii) lei.

2. Corcodel Ion a fost condamnat pentru faptul că la data la 18.10.2015, aproximativ ora 19.40, conducând automobilul de model „Volvo XC90” cu numerele înmatriculare „XXX xxx” și deplasându-se pe traseul Chișinău - Leușeni direcția mun. Chișinău, ajungând la km 48+38m, încălcând prevederile pct. 45 din Regulamentul circulației rutiere, conform căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, situația rutieră, precum de dexteritatea în conducere, care i-ar permite să prevadă situații periculoase, prevederile pct. 42 din Regulamentul circulației rutiere, prin care se stabilește că în afara localităților conducătorii trebuie să conducă vehiculele cât mai aproape de marginea dreaptă a carosabilului, iar intrarea pe banda stângă destinată circulației în sens opus este interzisă, a ieșit de pe banda destinată circulației în sens opus și fără a frâna a tamponat în plină viteză, automobilul de model „Toyota Land Cruiser”, cu numerele de înmatriculare „XX XX xxx”, care era condus de către Catana Gheorghe și în care se afla și pasagerul Catana Nadejda.

Drept consecință a încălcărilor comise de către Corcodel Ion pasagerului Catana Nadejda i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de TACC, contuzia cerebrală medie, luxația femurului drept, fractura femurului drept cu deplasare, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.235 din 25.11.2015, se califică ca vătămări corporale GRAVE, iar lui Catana Gheorghe i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de luxație posterioară halice drept, contuzia țesuturilor moi șolduri bilateral și genunchiului drept, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.234 din 25.11.2015 se califică ca vătămări corporale ușoare.

Astfel, acțiunile lui Corcodel Ion au fost calificate în temeiul art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare corporală gravă a integrității corporale.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. *procuror*, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani.

În motivarea apelului procurorul a indicat că nu este clară aprecierea instanței asupra termenului de probă mic stabilit inculpatului în situația în care acesta a săvârșit o infracțiune gravă, nu s-a căit sincer de cele comise, nu a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune, nefiind stabilite careva circumstanțe atenuante;

3.2. *inculpat*, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a-l achita de comiterea infracțiunii incriminate.

În susținerea cererii de apel inculpatul a indicat:

- probele enumerate de instanța de fond nu sunt suficiente pentru a emite o sentință de condamnare din motiv că fapta sa nu întrunește elementele infracțiunii încriminate, și anume lipsesc latura obiectivă și cea subiectivă a componenței de infracțiune incriminate;

- urmează a fi stabilit care anume reguli de securitate a circulației mijloacelor de transport au fost încălcate, or inculpatul este învinuit în încălcarea pct. 45 al RCR, fără a se concretiza care alineat;

- învinuirea de încălcare a pct. 45 din RCR este nefondată, deoarece inculpatul la conducerea automobilului a ținut cont de starea sa psihologică ce influențează atenția și reacția care era bună, era perfect sănătos, nu era obosit, nu a consumat băuturi alcoolice;

- instanța a ignorat obligația de a studia pricina complet și din toate punctele de vedere, a refuzat să admită demersul apărării de a ieși la fața locului pentru constatarea și confirmarea celor expuse precum și demersul de a audia în acest sens martorii, care puteau comunica informație referitoare la starea acostamentului drumului de la locul accidentului;

- instanța incorect a apreciat critic raportul de expertiză auto-tehnică întocmit de expertul Mihail Hapatniucovschii;

- instanța a ignorat faptul că raportul de expertiză auto-tehnică din 04.07.2016 a expertului criminalist Gh. Cozlovschii, pe care în mare parte se bazează sentința de condamnare, a fost întocmit fără ieșirea la fața locului. Având în fața sa două rapoarte controversate, fotografiile de la locul accidentului și demersul apărării de a ieși la fața locului și a audia martorii, instanța a preferat să refuze admiterea demersurilor apărării, prin urmare instanța de fond s-a bazat doar pe raportul de expertiză auto-tehnică a lui Gh. Cozlovschii care are mai multe vicii;

- deși apărarea la urmărirea penală a cerut efectuarea expertizei auto-tehnice în comisie cu participarea expertului auto-tehnic și trasolog particular M. Hapatniucovschii cu un stag de lucru de peste 40 ani, expertiza a fost efectuată de un expert auto-tehnic cu un stag doar de 10 ani, în lipsa expertului cerut de apărare și inculpat, astfel s-a încălcat procedura de efectuare a expertizei prevăzută de alin. (4) art. 142 Cod de procedură penală. Mai mult, expertiza auto-tehnică a fost efectuată de o subdiviziune a MAI, iar ordonanța de numire a expertizei a fost emisă de o altă subdiviziune a MAI;

- instanța nu a luat în considerație faptul că partea vătămată Catana Nadejda în momentul producerii accidentului rutier nu avea cuplată centura de siguranță, această circumstanță contribuind nemijlocit la survenirea consecințelor grave în privința ei, or tamponarea automobilelor s-a produs în partea lor stângă, adică în partea șoferilor care având cuplate centurile de siguranță, au pătimit într-o măsură mult mai mică decât partea vătămată Catana Nadejda.

3.3. *avocatul Dumneanu Radu în interesele părților vătămate Gheorghe Catana și Nadejda Catana*, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a aplica inculpatului pedeapsa fără aplicarea art. 90 Cod penal.

Admiterea acțiunii civile cu încasarea de la Corcodel Ion în folosul lui Gheorghe Catana a echivalentului în lei RM, a sumei de 12 500 Euro, cu titlu de compensare a prejudiciului moral, încasarea de la Corcodel Ion în folosul Nadejdei Catana a echivalentului în MDL a sumei de 12 500 Euro, cu titlu de compensare a prejudiciului moral și încasarea în folosul lui Catana Gheorghe și Catana Nadejda, în mod solidar din contul pârâților Corcodel Ion și SA „MOLDCARGO” a sumei de 22 000 Euro cu titlu de prejudiciu material cauzat în rezultatul distrugerii mijlocului de transport de model Toyota Land Cruiser.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, s-au respins ca nefondate apelurile procurorului și inculpatului.

S-a admis apelul declarat de către avocatul Dumneanu Radu în interesele părților vătămate Catana Gheorghe și Catana Nadejda, s-a casat sentința instanței de fond, în partea acțiunii civile și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care s-a dispus încasarea în beneficiul părților vătămate Catana Gheorghe și Catana Nadejda din contul lui Corcodel Ion a sumei de 245 774,72 lei cu titlu de prejudiciu material.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Colegiul a menționat că la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată lui. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a relevat că deși inculpatul vina în comiterea infracțiunii imputate nu a recunoscut-o, vinovăția acestuia se dovedește prin probele acumulate la cauza penală și examinate în cadrul cercetării judecătorești, și anume, declarațiile părților vătămate Catana Gheorghe și Catana Nadejda precum și prin actele și documentele anexate la cauza penală, inclusiv:

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 18.10.2015, schema accidentului rutier și planșele fotografice unde se confirmă că accidentul a avut loc pe banda de deplasare a automobilului de model „Toyota Land Cruiser” și nu au fost depistate urme de frânare, a automobilelor implicate în accidentul rutier (f.d. 19-29);

- actul de constatare din 18.10.2015 și procesul-verbal de inspectare tehnică a vehiculului din 19.10.2015, prin care a fost examinat automobilul de model „Volvo

XC90” cu numerele de înmatriculare „XXX xxx” care stabilește defecțiunile tehnice ale automobilului în partea din față (f.d.41-42, 165);

- actul de constatare din 19.10.2015 și procesul-verbal de inspectare tehnică a vehiculului din 19.10.2015 prin care a fost examinat automobilul de model „Toyota Land Cruiser”, cu numerele de înmatriculare „XX XX xxx” care stabilește defecțiunile tehnice ale automobilului (f.d.49-50), raportul de expertiză medicală nr. 235 din 25.11.2015 conform căruia la Catana Nadejda s-au stabilit leziuni corporale sub formă de TACC, contuzia cerebrală medie, luxația femurului drept, fractura femurului drept cu deplasare, care se califică ca vătămări corporale GRAVE (f.d. 112), raportul de expertiză medicală nr.234 din 25.11.2015, conform căruia la Catana Gheorghe s-au stabilit leziuni corporale sub formă de luxație posterioară halice drept, contuzia țesuturilor moi șolduri bilateral și genunchiului drept, care se califică ca vătămări corporale ușoare (f.d. 116);

- raportul de expertiză auto-tehnică nr.34/ 12/1-R-3670 din 04.07.2016 (f.d. 185-209);

- scrisoarea nr. 43 din 22.03.2016 a Directorului SA „Drumuri Ialoveni” și a schemei de organizarea a circulației pe traseul Chișinău-Leușeni care stipulează că sectorul de drum M1 Chișinău-Leușeni frontiera cu România km 48+038 în plan longitudinal face parte a curbei orizontale și curbei verticale. Declivitatea transversală pe sector sus numit este de 40 % (f.d 144- 145).

Colegiul a respins argumentele inculpatului în partea ce ține de faptul că nu a fost demonstrată vina sa, indicând că prin probele cercetate s-a constatat existența culpei în acțiunile acestuia, mai mult, probele administrate au fost acumulate conform prevederilor legale și au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

Nerecunoașterea vinei inculpatului a fost însoțită de concluziile expertului judiciar particular Hapatnicovschii Mihail, concluzii care just au fost interpretate critic de către instanța de fond, or concluziile expertului intră în contradicție atât cu declarațiile inculpatului, părților vătămate Catana Gheorghe și Catana Nadejda, precum și cu materiale cauzei penale.

Instanța de apel a apreciat critic concluzia expertului Hapatnicovschii Mihail privind starea drumului și a carosabilului deoarece ultimul, fără a se deplasa la fața locului, a efectuat expertiza doar în baza unor poze prezentate de către avocatul inculpatului, precum și copia schemei accidentului rutier. Concluzia expertului vine în contradicție atât cu procesul verbal de cercetare la fața locului din 18.10.2015, schema accidentului rutier și planșele fotografice (f.d. 19-29) precum și cu schema de organizarea a circulației pe traseul Chișinău-Leușeni (f.d. 145) care nu prevăd nici o defecțiune a drumului sau a acostamentului în acea zonă.

Colegiul a apreciat că concluzia expertului judiciar Hapatnicovschii Mihail, precum că pentru conducătorul automobilului de model „Volvo XC90” momentul de apariție a obstacolului se consideră momentul de depresurizare a cauciucului la

ieșirea de pe acostament pe partea carosabilă, intră în contradicție prin însăși declarațiile inculpatului Corcodel Ion care a menționat că după intersecția Lozova și Ciuciuleni, deplasându-se cu o viteză de 80-90 km/h și ajungând la o cotitură la întâmpinare se deplasa un automobil care avea farurile aprinse la faza lungă și 1-a orbit. Atunci el nu ține minte dacă a frânat dar a luat volanul spre dreapta pe acostament pentru a se opri. Când a ieșit cu automobilul său de pe carosabil pe acostament cu toate patru roți și a simțit o zdruncinătură, în acel moment automobilul a luat-o brusc spre banda de contrasens. Deci în versiunea inculpatului Corcodel Ion obstacolul a apărut când se deplasa pe banda sa de circulație fiind orbit de un alt vehicul și nu cum concluzionează expertul în momentul de depresurizare a cauciucului, acesta a luat volanul spre dreapta pe acostament pentru a se opri, dar nu s-a oprit, a dorit să revină înapoi pe banda sa respectiv a acționat contrar pct. 45 alin. (2) al RCR care prevede că conducătorii sunt obligați în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, deci în acel moment când a fost orbit a apărut obstacolul și el trebuia să frâneze, dar nu să efectueze manevre.

Cu referire la pedeapsa numită inculpatului, Colegiul a menționat că instanța de fond, la stabilirea acesteia, s-a călăuzit de prevederile art. 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal și a ținut cont de gradul și pericolul social al infracțiunii, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea penală cât și de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului.

La capitolul respectiv, Colegiul nu a reținut ca plauzibile argumentele procurorului și avocatului Dumneanu Radu în interesele părților vătămate referitor la necesitatea aplicării unei pedepse mai aspre, or prima instanță în prezența unor circumstanțe pozitive, cum ar fi faptul că Corcodel Ion anterior nu a fost condamnat, la evidența medicului psihiatru sau narcolog nu se află, la moment nu este angajat în câmpul muncii, dar se caracterizează pozitiv la locul precedent de muncă, cât și la locul de trai, just a considerat că nu e rațional ca acesta să execute real pedeapsa aplicată.

Totodată, Colegiul a considerat drept nefondată sentința atacată în partea nesoluționării cerinței părților vătămate privind încasarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

Astfel, în cererea acțiunii civile din 18.10.2016 a părților civile Catana Gheorghe și Catana Nadejda către Corcodel Ion și SAR „Moldcargo”, s-a indicat că în calitate de prejudiciu material urmează a fi încasat de la pârâți tratamentul în legătură cu leziunile corporale grave cauzate Nadejdei Catana și tratamentului lui Catana Gheorghe, care la moment nu este evaluat datorită faptului că Catana Nadejda nu a finisat tratamentul, prejudiciul pentru distrugerea iremediabilă a automobilului de

model „Toyota Land Cruiser” în sumă de 22 000 euro, precum și cheltuielile pentru asistență juridică.

Succesiv, instanța de apel a considerat necesar de a încasa din contul inculpatului dauna materială în mărime de 245 774,72 lei, or prin raportul de evaluare a pagubei nr. 1212/0A din 26.05.2016, s-a stabilit că valoarea prejudiciului cauzat proprietarului autovehiculului „Toyota Land Cruiser”, constituie suma respectivă, în care se include valoarea pieselor, valoarea materialelor, valoarea manoperei și valoarea preludiului, or, avocatul în interesele părților vătămate, în ședința instanței de apel a solicitat încasarea prejudiciului material pentru distrugerea iremediabilă a bunului proprietate privată.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, au declarat recursuri:

5.1. *procurorul*, care invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a acestei, doar în partea stabilirii pedepsei inculpatului, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel.

În motivarea recursului menționează că instanța de apel, menținând sentința instanței de fond privind aplicarea în privința lui Corcodel Ion a prevederilor art. 90 Cod penal, nu a ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de comportamentul inculpatului în momentul comiterii infracțiunii și după consumarea ei, de faptul că vina nu a recunoscut-o, nu s-a căit de cele comise, prejudiciul cauzat prin infracțiune nu l-a restituit, astfel pronunțând o decizie vădit neîntemeiată.

5.2. *avocatul Dumneanu Radu în numele părților vătămate Catana Gheorghe și Catana Nadejda*, care invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței în partea stabilirii pedepsei precum și în latura civilă și, pronunțarea unei noi hotărâri cu excluderea art. 90 Cod penal și dispunerea executării reale a pedepsei.

În partea ce se referă la acțiunea civilă, a fi dispusă admiterea acesteia cu încasarea de la inculpat în folosul lui Catana Gheorghe și Catana Nadejda a câte 12 500 euro, cu titlu de compensare a prejudiciului moral.

Încasarea în folosul lui Catana Gheorghe și Catana Nadejda, în mod solidar din contul lui Corcodel Ion și SAR „MOLDCARGO” a sumei de 22 000 euro cu titlu de prejudiciu material cauzat în rezultatul distrugerii mijlocului de transport.

În susținerea recursului indică:

- instanța de apel, menținând sentința în partea aplicării în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, fără a indica motivele pentru care a ajuns la această concluzie, nu a ținut cont de lipsa, la caz, a circumstanțelor atenuante și de faptul că pe tot parcursul procesului penal inculpatul a mințit organul de urmărire penală cât și instanța de judecată în scopul evitării răspunderii penale pentru fapta comisă, nu a făcut nici o apreciere vis-a-vis de argumentele invocate în cererea de apel cu referire la cuantumul prejudiciului moral cauzat părților vătămate;

- suma de 30 000 lei încasată de instanțele de fond în beneficiul Nadejdei Catana, pentru compensarea prejudiciului moral, nu reprezintă o satisfacție echitabilă pentru partea vătămată, or în urma acțiunilor inculpatului, părții vătămate Catana Nadejda i-a fost acordat grad de dezabilitate, atestându-se faptul că capacitatea de muncă păstrată părții vătămate, este de doar 60%;

- altă eroare admisă de instanța de apel o reprezintă lăsarea fără examinare a pretenției reclamanților cu privire la încasarea solidară a prejudiciului material de la inculpat și Compania de asigurări, conform pretențiilor formulate în acțiunea civilă, or situația dată poate determina în cel mai bun caz tergiversarea compensării prejudiciului, iar în cel mai rău caz poate face imposibilă executarea hotărârii judecătorești. Tot aici, se atenționează asupra încălcării Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, care potrivit art. 23 prevede dreptul victimei accidentului rutier de a-i fi compensate de către compania de asigurări a prejudiciilor survenite în rezultatul accidentului rutier, din contul asiguratorului;

- concluzia instanței de apel privind încasarea prejudiciului material doar în sumă de 245744,72 lei, constatată prin raportul de evaluare a pagubei întocmit de expertul Ciobanu Adrian, este neîntemeiată și contravine prevederilor art. 14 alin.(1) Cod civil. Astfel, cu toate că nu conține informații relevante care urmau a fi luate în considerare de către instanța de apel, aceasta nu s-a expus și asupra raportului de evaluare nr. 227 din 12.01.2017, care a constatat că valoarea prejudiciului material parvenit în urma accidentului rutier pentru auto Toyota Land Cruiser constituie 305575,49 lei.

5.3. inculpatul și avocatul acestuia, Lepilov Natalia, care invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6), 8), 12), 16) Cod de procedură penală, criticând modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel, la 01.12.2017 declară recurs, prin care solicită pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Corcodel Ion.

În susținerea recursului indică aceleași motive ca și în cererea de apel care au fost pe larg expuse la pct. 3.2. al prezentei decizii.

Ulterior, la 29.01.2018, inculpatul împreună cu avocatul său, Lepilov Natalia, declară recurs suplimentar prin care solicită casarea sentinței și deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea acestuia se indică că atât în instanța de fond cât și în instanța de apel, inculpatul a solicitat efectuarea expertizelor suplimentare și repetate, însă cererile au fost respinse fără nici o motivare. Astfel, inculpatul consideră că a fost lipsit de dreptul său la apărare.

6. Asupra recursurilor ordinare declarate de către procuror și avocatul Dumneanu Radu în numele părților vătămate, a depus referință inculpatul prin care solicită respingerea acestora, ca inadmisibile, deoarece acestea nu se încadrează în cerințele prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

SAR „Moldcargo” SA, de asemenea depune referință în care menționează că instanța de apel, corect a evaluat prejudiciul pentru deteriorarea automobilului Toyota Land Cruiser în sumă de 245774,72 lei, considerând astfel recursul avocatului în numele părților vătămate drept unul neîntemeiat care urmează a fi respins.

7. Judecând recursurile ordinare și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că recursul procurorului și inculpatului și avocatului acestuia, Lepilov Natalia, urmează a fi respinse iar recursul avocatului Dumneanu Radu în numele părților vătămate, urmează a fi admis parțial, din următoarele considerente:

7.1. Referitor la recursul inculpatului și avocatului Lepilov Natalia declarat la 01.12.2017, Colegiul menținează că potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, *judecând recursul instanța este în drept să-l respingă ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.*

Conform art. 424 Cod de procedură penală, *instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a i se agrava situația.*

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Raportând aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal lărgit evidențiază că inculpatul și avocatul acestuia, în recursul declarat indică drept temeiuri de casare pct. 6), 8), 12) și 16) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; în acțiunile inculpatului nu au fost întrunite elementele infracțiunii; când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită și când norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, însă*

Colegiul penal lărgit reține, că temeiurile invocate nu și-au găsit confirmarea în cauza dată.

Cu referire la temeiul invocat prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul constată că aceasta nu și-a găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei, dat fiind faptul că, instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală corect fiind condamnat Corcodel Ion în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal. Instanța de apel a cercetat minuțios probele administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului.

Se menționează că, motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, analizând probele administrate corect a stabilit și a reținut în sarcina lui Corcodel Ion încadrarea juridică corespunzătoare prevăzută la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Contrar celor invocate în recurs, Colegiul lărgit constată că instanța de apel și-a motivat corespunzător, pe larg și argumentat poziția privind aprecierea critică a concluziei expertului judiciar Hapatnicovschi Mihail. Mai mult, criticile formulate de recurenți prin care se invocă aceleași motive ca și în apel, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel și ultima le-a dat o motivare expusă în prezenta decizie la **pct. 4.1**, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea judecătorească în raport și cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, nu se identifică existența și a altor motive care analizate din oficiu să ducă la casarea acesteia.

Cu referire la pct. 8) alin.(1) al art. 427 Cod de procedură penală invocat de recurenți, Colegiul remarcă că, sub aspectul situației de “*neîntrunire a elementelor infracțiunii*” se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Din conținutul deciziei recurate, rezultă că instanța de apel corect a constatat faptele și circumstanțele săvârșirii infracțiunii incriminate inculpatului, descriindu-le

în partea descriptivă, ulterior motivând concluzia de vinovăție a acestuia prin cumulul de probe administrate în cauză, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de către recurent, solicitarea acestuia privind casarea deciziei, neavând suport probatoriu.

Deși se invocă că Corcodel Ion nu este vinovat de săvârșirea infracțiunii incriminate, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a conchis că afirmațiile respective nu generează achitarea acestuia precum s-a solicitat în cererea de apel, or în cursul judecării cauzei în apel și în fond au fost prezentate probe care înlătură orice dubiu și dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în cele imputate.

Astfel, Colegiul susține poziția instanței de apel care a indicat că Corcodel Ion a acționat contrar pct. 45 alin. (2) al RCR, or în momentul când a fost orbit de lumina farurilor automobilului ce se deplasa în întâmpinare, aprinse la faza lungă, atunci a apărut obstacolul și el urma să frâneze dar nu să efectueze manevre. Prin urmare, Colegiul atestă faptul că conform probelor anexate la cauza penală, în acțiunile inculpatului sunt prezente atât latura obiectivă (încălcarea RCR) cât și latura subiectivă a infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, care se caracterizează prin vinovăție sub forma imprudenței (atât în modalitatea neglijenței cât și în cea a încrederii exagerate în sine).

Totodată, din conținutul recursului rezultă că recurenții invocă dezacordul cu aprecierea probelor și a vinovăției inculpatului stabilită în comiterea infracțiunii incriminate, însă o nouă reapreciere a probelor, nu poate fi efectuată de către instanța de recurs, deoarece aceasta judecă numai temeiurile de drept, iar reaprecierea probelor nu se regăsește în prevederile art. 427 Cod de procedură penală.

Cât privește temeiului de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, se menționează că el se invocă numai în cazul când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, pe când în cazul supus judecării recurenții își exprimă dezacordul și cu neîntrunirea elementelor infracțiunii imputate inculpatului, solicitând achitarea acestuia, temei prevăzut de art. 427 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, or în situația dată nu este clară poziția recurenților, deoarece ultimii menționând că nu au fost întrunite elementele infracțiunii totodată consideră că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Cât ține de temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 16) Cod de procedură penală, acesta a fost invocat formal, recurenții nefăcând nici o motivare sub acest aspect.

7.2. Referitor la recursul inculpatului și avocatului acestuia, Lepilov Natalia, declarat la 29.01.2018, Colegiul stipulează că, conform prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, *termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.*

După cum rezultă din materialele dosarului, recurenții au depus recursul ordinar la 29.01.2018, iar conform procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d. 228-231,

vol. II) dispozitivul deciziei a fost pronunțat la 05.10.2017 în prezența procurorului, inculpatului, avocatului acestuia, Lepilov Natalia, părților vătămate și avocatului acestora, Dumneanu Radu, care au fost înștiințați că la 02.11.2017 va avea loc pronunțarea integrală a deciziei. La ședința de judecată din 02.11.2017, când a avut loc pronunțarea deciziei motivate, au fost prezenți procurorul și inculpatul, ceilalți participanți la proces, nefiind prezenți (f.d. 231, vol. II).

Prin urmare, Colegiul penal lărgit consideră că recursul inculpatului și avocatului acestuia, Lepilov Natalia, declarat la 29.01.2018 a fost depus cu încălcarea termenului de 30 de zile de la data pronunțării deciziei - 02.11.2017 or, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca depus peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel a expirat la 06.11.2017, iar avocatul și inculpatul au avut reala posibilitate de a declara recurs în termenul stabilit de lege, ceea ce-l face un recurs tardiv.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit concluzionează despre respingerea recursurilor menționate ca inadmisibile.

Instanța de recurs reține că decizia instanței de apel este criticată de către procuror și parțial de către avocatul părților vătămate, Dumneanu Radu, sub aspectul greșitei individualizării a pedepsei aplicate inculpatului Corcodel Ion, temei ce se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, și anume din aceste considerente Colegiul se va expune asupra ambelor recursuri concomitent.

7.3. Referitor la recursul ordinar declarat de procuror și avocatul părților vătămate, Dumneanu Radu, Colegiul menționează că potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, *judecând recursul instanța este în drept să-l respingă ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.*

Recursurile sunt depuse de procuror și avocatul părților vătămate în defavoarea inculpatului și ca temeiuri se invocă pct. 6) și 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Verificând recursurile sub acest aspect, Colegiul penal lărgit constată că temeiurile invocate de recurenți nu persistă în cauză, deoarece conform textului

deciziei instanței de apel, aceasta corespunde în tot cerințelor art. 414, 417 Cod de procedură penală.

După cum rezultă din recursuri, autorii acestora sunt de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de apel, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică hotărârea contestată în partea aplicării pedepsei, nefiind de acord cu aplicarea în privința lui Corcodel Ion a prevederilor art. 90 Cod penal.

Referitor la motivele invocate de recurenți în acest sens se menționează că, potrivit principiului individualizării pedepsei penale (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de judecată aplică pedeapsă luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

La caz, Colegiul constată că instanța de apel menținând soluția primei instanțe în partea aplicării pedepsei sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării acesteia, corect a stabilit că corectarea și reeducarea lui Corcodel Ion este posibilă fără privarea de libertate, punând la baza soluției prevederile art. 7, 75 Cod penal, gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, personalitatea celui vinovat, precum și circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea.

Totodată, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul procurorului precum că, în privința inculpatului nu sunt aplicabile prevederile art. 90 Cod penal la stabilirea pedepsei, deoarece instanțele de fond corect și-au expus opinia pe care Colegiul penal o acceptă și o susține. Au fost reținute un șir de circumstanțe atenuante, cum ar fi faptul că Corcodel Ion anterior nu a fost condamnat, la evidența medicului psihiatru sau narcolog nu se află, la moment nu este angajat în câmpul muncii, dar se caracterizează pozitiv la locul precedent de muncă, cât și la locul de trai, de aceea just au considerat că nu e rațional ca Corcodel Ion să execute real pedeapsa aplicată, iar Colegiul careva interdicții prevăzute de lege în acest sens, nu a constatat. Este de menționat și faptul că privarea inculpatului de libertate ar duce la tergiversarea sau chiar la imposibilitatea compensării din partea acestuia a

prejudiciului material și moral solicitat de părțile vătămate.

Astfel, Colegiul reține că criticile formulate de procuror și avocatul părților vătămate vis-a-vis de aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale în instanța de fond și în instanța de apel, li s-a dat o motivare corespunzătoare și pe larg expusă în prezenta decizie, iar argumentele invocate de recurenți nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare în sensul casării deciziei recurate.

Colegiul constată, că pedeapsa individualizată de instanțele de fond, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal - restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane, prin urmare nu există temei legal pentru admiterea recursurilor ordinare declarate de procuror și avocatul părților vătămate în partea stabilirii pedepsei inculpatului, și potrivit legii se impune respingerea acestora ca inadmisibile.

7.4. Referitor la recursul ordinar declarat de avocatul Dumneanu Radu în numele părților vătămate Catana Gheorghe și Catana Nadejda, Colegiul consideră că acesta este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea deciziei recurate parțial, doar în latura civilă și dispunerea rejudecării cauzei în această parte, în aceiași instanță, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Erorile de drept pot fi considerate erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Astfel, Colegiul lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel la emiterea deciziei în privința lui Corcodel Ion, nu a respectat prevederile legale întru adoptarea unei soluții întemeiate în latura civilă, pronunțând o hotărâre pripită prin care a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul părților vătămate a prejudiciului material în sumă de 245 774,72 lei, iar în partea prejudiciului moral a menținut soluția instanței de fond, potrivit căreia s-a dispus încasarea din contul inculpatului în

beneficiul lui Catana Gheorghe prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei, iar în beneficiul părții vătămate Catana Nadejda prejudiciul moral în sumă de 30 000 lei.

Așa dar, conform acțiunii civile părțile vătămate au solicitat încasarea din contul inculpatului în beneficiul lor prejudiciul moral în sumă a câte 12 500 euro pentru fiecare, iar prejudiciul material în sumă de 22 000 euro, s-a solicitat a fi încasat în mod solidar din contul lui Corcodel Ion și SA „Moldcargo”, în apelul declarat de către avocat în numele părților vătămate, solicitându-se încasarea aceluiași sume.

Colegiul, constată că instanța de apel, dispunând încasarea prejudiciului material în beneficiul părților vătămate doar din contul inculpatului, nu face nici o motivare sub acest aspect, nu indică din care considerente prejudiciul nu urmează a fi încasat solidar și din contul SA „Moldcargo”, așa cum se solicită prin acțiunea civilă. Totodată, în partea descriptivă a deciziei recurate nu se regăsește o analiză și apreciere a ambelor rapoarte de evaluare a pagubei materiale anexate la materialele cauzei, or ajungând la concluzia de încasare anume a sumei de 245 744,72 lei, instanța urma ași motiva poziția, însă la acest capitol în decizie este redat doar textul unor norme legale.

În altă ordine de idei, Colegiul mai constată că instanța de apel, absolut nemotivat menține sentința în partea încasării prejudiciului moral, fără a se expune asupra cerinței avocatului privind încasarea în beneficiul părților vătămate a pagubei morale în cuantum de 12 500 euro, prin urmare acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral, a fost lăsată fără examinare.

Relevantă în acest sens, este hotărârea CEDO din 19.11.2009, în cauza *Tonchev vs. Bulgaria*, prin care s-a constatat că prin nesoluționarea acțiunii civile, a fost încălcat art. 6 din Convenție, Curtea a considerat că, „... *în situația în care sistemul intern permite reclamantilor să introducă o acțiune civilă alăturată procesului penal, statul are obligația să se asigure că aceștia se bucură de garanțiile fundamentale prevăzute în art.6.*”

Este de menționat și faptul că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Prin urmare, rezultă că instanța de apel nu și-a motivat suficient soluția în latura civilă, situație care cade și sub incidența erorii de drept cuprinsă în prevederea art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar decizia urmează a fi casată în partea respectivă, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucât asemenea erori nu pot fi corectate în instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de părțile vătămate și avocatul acestora în apel, și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de prevederile art. 225 Cod de procedură penală și practica CEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, de inculpatul Corcodel Ion și avocatul său, Natalia Lepilov.

Admite recursul ordinar declarat de avocatul părților vătămate, Radu Dumneanu, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui Corcodel Ion, doar în latura civilă și dispune rejudecarea cauzei în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile deciziei recurate se mențin.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 27 februarie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun